

Maniu—voditelj Romunske.

PO NJEGOVEM MNENJU JE TREBA ROMUNSKO AMERIKANIZIRATI

Julio Maniu, voditelj kmetov, temelji svoj program na ameriške ideale. — Zahteva poštene volitve. — Stalna valuta, krediti in eksportni tri potrebujejo reform.

Poroča R. C. Field.

Nov voditelj je vstal na Romunskem, — nov v smislu, o katerem ve Amerika le malo. Romunska pa je že dolgo čula njegovo ime. Danes se govori vspevovsdo o njem kot o prihodnjem ministrskem predsedniku.

Clani liberalne stranke govore o Juliju Maniu-u s strahom in respektom. Clani njegove stranke narodno-kmečke, pa zro na Maniu-a kot na moža, ki bo izvršil čudež rehabilitacije te čudne, majhne dežele, stoječe na črti, kjer se stikata Orijent in zapad.

On je močan in molčeč. On je mogočen in on je sanjač. Neizprosno je, sijajen in velik idealist.

Te in druge stvari so mi rekli ljudje, ko sem stopil v majhni urad na domu nekega prijatelja, nedaleč od kraljevske palače. Mož, v katerega stavljajo celih 85 odstotkov romunskega naroda vse svoje upanje, je priprost, neafektiran in rezerviran.

Ne verujem, če se Maniu sploh kedaj smeje. Govoril je z nizkim glasom, stavljaj vprašanja hitro, a smoteno ter čakal na odgovore brez znakov nestrpnosti.

Ko je končal svoj pogovor z Logosianom, svojim prijateljem ter političnim pribočnikom, se je obrnil proti meni. Med vsemi stvarmi, katere mi je rekel, je ostalo v mojem spominu v prvi vrsti:

— Romunsko je treba amerikanizirati. —

To je pojasnil s tem, da je posegel nazaj do leta 1918, do zaključka svetovne vojne.

— Pred tem časom, — je rekel, — je živel romunski kmet pod takozvanim fevdalnim sistemom. Takrat je bilo par velikih zemljiških lastnikov ter velike množice kmetov. Večina teh lastnikov je živela izven Romunske in dobilec napovor kmetov so jim pošiljali finančni upravitelji. Odsotno lastništvo, — z drugimi besedami. Kmetje so mirno prenašali svojo usodo. Vedno so bili vajeni tega, kajti ničesar boljšega niso vedeli ali zahtevali.

— Kmet je bil poklican na fronto tekom vojne. Vojna je storila zanj več kot leta pridiganja. Ko se je vrnil, ni bil več isti. Videl je način, kako žive drugi ljudje ter govoril z ljudmi drugih narodov.

— Nekaj, kar je spalo v njem, se je obudilo življenje. Prišel se je zanimati za politiko. Kmalu po njegovem povratku je imela Rusija svojo revolucijo in to je dodalo svežega kuriva k nemiru v njegovi duši.

ALBA JULIA, 5. maja. — Vlada koncentrira čete in agente Tajne službe na Sedmograškem, v pričakovanju nemirov ob priliki kmečkega kongresa, ki se bo sestal jutri tukaj.

Voditelji kmetov imajo namen staviti potom kongresa regentstvu ultimatum, da se odpusti liberalni kabinet Vintile Bratiana.

Voditelji opozicije so izjavili včeraj, da je storila vlada vse, da otežkoči kmetom potovanje v Albo Julio.

Hindenburg izkazal čast po novi formuli.

BERLIN, Nemčija, 6. maja. — petdeset let v isti službi ali v istem Kako naj pošlje predsednik nemške republike pismo kakemu službenemu državljanu? To vprašanje je dajalo precej brige administraciji, a sedaj se ga je uravnalo na naslednji način:

— Kakorkoli služi kaka oseba

STALIŠČE BELGIJSKE VLADE VZNEMIRJA LIGO NARODOV

Stališče Belgije je pričelo vznemirjati Ligo narodov. — Drummond in Sugimuri bosta odšla v Bruselj. — Rotacijsko vprašanje je involvirano.

ZENEVA, Švica, 6. maja. — V upanju, da se prepreči diplomatske komplikacije, slične onim, ki so povzročile umaknitev Španske in Brazilije iz Lige narodov, bosta odšla Sir Eric Drummond, generalni tajnik Lige in Jotaro Sugimuri, načelnik politične sekcije v Bruselj.

List "World" je izvedel, da je cilj potovanja razpravljati o vztrajni zahtevi Belgije, da stopi zopet v svet Lige tekom prihodnjega septembra.

Treba se je spomniti, da je imel vstop Nemčije v Ligo in zahteve Španske, Brazilije in Poljske glede trajnih sedežev v svetu za posledica revizije dogovora pred nedavnim časom. V naporu, da se potolaži manjše sile, je skupščina ob onem času povečala število trajnih sedežev za tri ter uveljavila princip izvolitve potom rotacijskega sistema. Izjavila je, da so bile Južna Amerika in manjše evropske države vedno upravičene do treh sedežev in orientalske dežele do ne-prestanega zastopstva.

Trije sedeži v svetu bodo na razpolago pri septembrskih volitvah, ko bodo ugasnili roki Kitajske, Colombije in Holandske. Holandski bo sledila Španska. Na mesto Colombije bo stopila neka druga južno-ameriška dežela in Perziji se je obljubilo mesto Kitajske.

Dočim pa so Angleži in Nemci obljubili, da bodo podpirali Perzijo, zahteva francoski blok zopetno izvolitev Belgije. V namenu, da se uveljavi mir, se je belgijske ministrijskega predsednika Hymansu še pomudilo predsedništvu zbornice, a on je to odklonil. Sedaj stoji Liga pred politično potrebo, da zavrne princip rotacije za netrajne sedeže, da zadovolji Belgijo.

MAŠČEVANJE MUNŠAJNARJEV

SHEPHERDSVILLE, Ky., 6. maja. — Tolpa najmanj sedmih mož, o katerih domnevajo oblasti, da so bili munšajnarji, ki so se hoteli osvetiti nad nekim aduhom, ki je pomagajl prohibicijskim agentom pri zadnjih uspešnih pogonih, je ustrelila neko staro žensko ter razlila njeno sestro ter štiri otroke.

Mrs. Kate Browning, stara šestdeset let, je bila ustreljena iz zasede, ko je pobegnila iz plamenov, ki so uničili njen dom kmalu po polnoči. Bila je ustreljena dvakrat v prsi. Mrs. Lou Browning, njena sestra ter njeni dve hčerki in dva sinova so bili tudi obstrljeni, ko so skušali zapustiti hišo. Sina Bena niso videli izza streljanja, in uradniki domnevajo, da je bil mogoče odveden kot jetnik. Ostali pa niso bili resno poškodovani.

Napad je bil posledica informacij, katere so nudile baje prohibicijskim agentom štiri ženske. Mrs. Lou Browning, je bila baje pred kratkim v Bardstown, da da agentom migljaj, ki je dovedel do zaplenjenega velikega žganjekuha in aretacije Elmerja Greenhawa, staroga šest in dvajset let, ki je bil opremljen pod psevnim imenom do

NOBILE NA ŠPITCBERGIH

Zračna ladja "Italia" je zapustila Vadsø na Norveškem na poletu proti arktičnim deželam.

VADSOE, Norveška, 6. maja. — Vodljiva zračna ladja "Italia", kateri poveljuje general Umberto Nobile, je zapustila tukajšnji kraj včeraj zvečer ob poldevetih na poti proti Špicebergom, kjer se bo nahajala njena postojanka tekom celine serije arktičnih poletov.

Vodljiva zračna ladja je jadrala v višini tisoč čevljev, ko se je nahajala nad Verdoe, v bližini tukajšnjega kraja, nakar se je obrnila proti Bear Island. Vremenske razmere niso bile naravnost sijajne, a vendar znošne.

VADSOE, Norveška, 6. maja. — Posadka zračne ladje "Italia", ki hoče vzporediti celo vrsto polarnih raziskav, je tekom včerajšnjega dne dokončavala svoje priprave za polet v severne neznane pokrajine.

Celo jutro je bilo porabljeno za to, da so nanovo opremlili vodljivo zračno ladjo z vodikom, kurivom in živili. Izvedlo se je tekom popoldneva, da jo je na poletu preko Švedske spremljal oddelek aeroplanov. Eden teh aeroplanov je imel posadko, obstoječo iz fotografov za kino-slike. Tekom poleta se je približal aeroplan dosti blizu vodljivi ladji, da je naprosil posadko, naj zavzame herojske pozicije za kamero. Glasen smeh je pozdravil ta poskus.

"Italia" je dospela v Vadsø pravočasno, da se je lahko izognila viharju. Ledene plošče sa prvič zagledali v bližini Siderkamen, nad Botniškim zalivom.

Noč je trajala le dve uri in jutro je bilo megleno.

Telefonske komunikacije so bile včeraj ustanovljene med lopo "Italia" in ladjo "Citta di Milano".

Največji kip Bude na Japonskem.

BEPPU, KIUSU, Japonska, 6. maja. — Največji kip Bude na svetu, imenovan od Japoneev Dai-butsu, se bliža svoji dovršitvi, in posvetilne ceremonije se bodo vršile še tekom tekoče spomladi. Kip je visok osemdeset čevljev in dvajset čevljev višji kot slavni Dai-butsu v Mara. Bil je zgrajen s stroški \$50,000 ter je dar Eisaburo Okamoto, bogatega prebivalca mesta Beppu.

larjev tekom preiskave od strani zvezne velike porote. Grenshaw in tudi njegov oče sta bila že preje aretirana radi kršenja prohibicijske postave.

BOJI MED KITAJCI IN JAPONCI SMRT STAREGA VETERANA

V Tsinanu so se spoprijeli Kitajci in Japonci. Boji v mestu so trajali več ur. — Nebroj Japoncev je bilo masakriranih. — Japonska je poslala na lice mesta čete in bojne ladje.

PEKING, Kitajska, 6. maja. — Japonsko poslanstvo je objavilo v soboto, da se niso Kitajci držali dogovora, da bodo izpraznili japonsko koncesijo do sedmih zjutraj.

Ob enajstih so vpriporile kitajske čete poskus, da premagajo obrambe naselbine. Ob dveh popoldne so boji še vedno trajali.

TOKIO, Japonska, 5. maja. — Oficijska poročila iz Tsinana so javila, da so kitajski nacionalisti zopet otvorili svoj napad ob dveh traj ter vpriporile poskus, da prodre japonske obrambne črte.

Govorice pravijo, da so bili Japonci in drugi inozemci, ki so stanovali izven mesta, masakrirani, a vsa podrobnejša poročila manjkajo.

Boji so trajali tri ure. Pozneje pa je bil sklenjen dogovor med Japonsko in Kitajci.

Semkaj došla poročila pravijo, da je bilo ubitih 46 japonskih vojakov in da so bili masakrirani številni Kitajci civilisti. Kabineti je sklenil poslati v Tsingtao mešano brigado kakih dva tisoč vojakov iz Dairena in Mandžuriji.

Poročila iz Tsinana javljajo, da so odšli japonski oklopni vlaki z ojačenjem iz Tsingtao v Tsinanfu.

Načelnik severnih čet, maršal Čang Tsolin, je stavil ponudbo, da podpre Japonec z orožjem in municijo, a Japonci so to hvaležno odklonili.

Med 46 ubitimi japonskimi vojniki je tudi šest častnikov. Številni pa so bili ranjeni. Neko poročilo pravi, da je znašalo število padlih Kitajcev nekako osemsto.

Japonski mornariški urad je izdal povelja na bojne ladje, naj se podajo na različne točke ob Jangtse reki in v južni Kitajski. Izjavlja se, da je to varnostna odredba proti možnim proti-japonskim nemirum.

V Tsingtao se je poslalo nadalje štiri torpedne rušilce.

Kitajska poročila iz Tsinanfu javljajo, da je povzročil ogenj iz streljnih pušk Japoneev med Kitajci velikanske izgube.

Razven brigade iz Dairena se je poslalo v Korejo neko zračno brodogrje v Tsingtao. Iz Japonske se je napotila ena brigada kot nadomestilo v Dairen.

V Tsinanu je 30,000 kitajskih čet in 2500 Japoneev. Neka japonska delegacija je obiskala generala Čang Kaj-Seka, ki se nahaja v Tsinanu, ter ga naprosila, naj ustavi plenjenje.

ŠANGHAI, Kitajska, 6. maja. Boji med kitajskimi in japonskimi četami so bili končani, ko je general Čang Kaj-Sek odpoklical

svoje kitajske čete.

V Tsinanu se nahaja še več Amerikancev, a tukajšnje ameriško poslanstvo nima še nikakih poročil o njih.

General Čang Kaj-Sek je proklamiral v Tsinanu vojno pravo, kot se je sporočilo včeraj zvečer. V mednarodni naselbini je tri tisoč japonskih čet in te so preprečile dosedaj plenjenja v tem ozemlju.

Kot javljajo poročila iz Tokio je udrla dvanajst sto kitajskih vojakov notranjost mednarodne naselbine, nakar so bili vsi razoroženi od Japoneev.

GROZEN ZLOČIN MLADEGA FARMERJA

Farmerski fant, katerega niso hoteli dati kar, je ubil stariše ter pet bratov in sestra.

EL DORADO, Kansas, 6. maja. Ker mu ni oče dovolil, da bi se poslužil družinskega avtomobila, je ustrelil Owen Oderset, sedemnajstletni farmer, svoje stariše ter pet bratov in sestra, nakar je zažgal hišo, da prikrrije zločin.

Soglasno s priznanjem, katero je podal okrajnemu pravdniku Stanleyu Taylorju, je imel Oderset še dalj časa zadrege s svojim očetom. Te zadrege so dosegle svoj višek dne 20. aprila tekom nekega prepira radi družinskega avtomobila. Starejši Oderset je nato zapustil hišo. Mlajši je vzel puško ter odšel v kuhinjo.

Poklicel je šest let starega brata Herberta, desetletnega Hughja, štirinajstletnega Ralphja in osemletno Edith v sobo ter pričel streljati. Njegova mati in starejša sestra Dorothy sta prihiteli takoj nato ter bili ustreljeni. Nato je počakal Oderset na svojega očeta ter ga ubil.

Zatem je pokil petrolej preko trupel, vzel \$40 očetu iz žepa, prižgal časopise v sobi ter odšel.

Hiša je pogorela do tal. Trupla so našli pozneje.

Mladič je pripovedoval okrajnim oblastim, da je pripravil proglašiti se krivim na temelju obtožbe radi umora po prvem redu.

V starosti sto in treh let je umrl Uriah Gasaway, iz Indiane. — Pridružil se je bil rednim četam pred 82 leti.

TERRE HAUTE, Ind., 6. maja. Uriah Gasaway, star sto in tri leta, najstarejši šestih preživelih veteranov iz Mehške vojne, je umrl predvčeršnjim zvečer na svojem domu v Reelsville, Indiana.

Mr. Gasaway ni vodil svojih soborilev le v letih, a če pomenjajo kaj sila volje, pogum in patriotizem, je še vodil tudi številne množice svojih rojakov seboj prav do dne svoje smrti. Njegovo telo je postalo slabo pod težo let, a imel je še vedno stari duh, ki ga je ponese preko gora z generalom Winfield Scottom in preko starega zidu do zavzetja glavnega mesta in zadnje utrjene postojanke, Mexico City samega. To se je zgodilo leta 1848.

Stari Uriah je živel pri svoji vnukinji in njenem možu v majhni vasi Reelsville, Ind. Ker so bili njegovi delovni dnevi končani, je preživel stari mož svoj čas s pripovedovanjem svojih številnih dogodivščin iz njegovega dolgega in romantičnega življenja.

Rekordi penzijskega urada Zdr. držav kažejo, da je bil Mr. Gasaway rojen v Hradin County, Ky. na Božični dan leta 1825.

Mr. Gasaway je bil zadnji sedmih otrok. Njegov oče je umrl prajno je bil rojen on. V svojih mladih letih se je učil pri nekem krojaču, a ni nikdar ljubil krojaštva ali svojega mojstra. Kmalu je pobegnil ter stopil leta 1846 v zvezno armado, kjer je bil prideljen strelcem na konjih.

Pod gener. Scottom se je izkrčala armada v Vera Cruzu ter pričela s pohodom in notranost, ki se je končal z zavzetjem mehškega glavnega mesta. Številni fortii so bili zavzeti na tej poti.

Po odpustu iz armade se je oženil, imel enajst otrok ter se v glavnem pečal s farmerstvom.

Nova opera.

DRAŽDANI, Saška, 6. maja. — Dovršen je program za petdeseto obletnico slavnostnih predstav na draždanski državni operi in ob tej priliki bodo prvič proizvedli novo opero Riharda Straussa, ki nosi naslov "Egipčanska Helena".

Okrajni pravdnik Taylor je rekel, da bo zahteval višek kazni, dosmrtno ječo.

Ko so ga privedli pred nekega mirovnega sodnika za uvodno zaslišanje, je mladič skoro jokajl, kar je bilo v nasprotju z njegovim mrzlim, čemernim obnašanjem takoj po aretaciji.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali našo se nealjiro ter točno postrežbo.

Dinarji	Lire
Din. 1,000 \$ 18.40	Lir. 100 \$ 5.90
Din. 2,500 \$ 45.75	Lir. 200 \$ 11.80
Din. 5,000 \$ 91.00	Lir. 300 \$ 16.95
Din. 10,000 \$ 181.00	Lir. 500 \$ 27.75
Din. 11,110 \$ 200.00	Lir. 1000 \$ 54.80

Nahajala po brzojavnim planu izvrinjena v najkrajšem času ter razumno za stroške \$1.—

SAKSER STATE BANK

82-Cortlandt Street, Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

POSEBNI

PODATKI

Fristofina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$300, po 2 cente od vsakega dolarja. Za večje stroške po posebnem dogovoru.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PUSTOLOVEC

L. K.

Pomlad, solnce, svoboda! Ste občutili kdaj te tri besede v njihovem pravnem pomenu? Ste jih doživeli kdaj do dna? Recimo, nekje v tujini, kamor ste prišli zaradi lakote svojega duha in morda tudi srea; in zaradi tega pač, ker je prijetno, iti mlad med svet, zadoščati bujnim razmahom fantazije, čutiti okrog sebe močno, bogato utripanje življenja, in ker je sploh nekaj posebnega v tem, ob gotovi uri življenja imeti ves svet v rokah.

Ko je Gorjan stopil iz hiše, ga je pozdravil vesel hlad spomladanskega jutra. Ulica je bila polna voz in pešcev; s streh so padale svetle kaplje, v daljini, koncem ulice je drhtela meglica. Drevje se ni odgnalo, vendar se je smehljala vsaka vejica in se pretezala v naraščajoči koploti. Ob takih jutrih je sladko, če te sredi neznanega sveta s smehljajem pozdravi neznana žena. Mimogrede in sam bogve zakaj. Ko se ozre za njo, morda že več ne njame njenih zgibov; utonila se je v množici. Toda v sren je pustila nekaj toplote in vselega, nekaj, kar je podobno pesmi, ki ne išče ne plačila ne zahvale, ampak zveni zaradi sebe same. Povsod po svetu srečaš take žene. Nekatere imajo svetle oči in kraj ustnice je smehljaj komaj viden, kakor bi droben valček pljusnil iz svetlega rila; druga srea in oškrpil breg. No zopet druge, ki so jim všeč mlade, razvibrane oči. Ali pa žene, ki jim solnce drami v sren lep in miren spomin, na jutro, ki je bilo nekoč prav tako kakor današnje, in ki ne bo nikdar izgubilo zanje svoje vrednosti in pomena.

Gorjan je imel trinajset, let in je šel v spomladansko jutro nevede in nehoti kakor s sprostitimi rokami, da nabere smehljaje žena. V mislih ni imel nobene določene predstave, ničesar izrazitega; prevzela ga je le želja po tistem "nekaj", ki je zmirom kakor vrtoglav polet skozi zrak, bogve kam in bogve zakaj. V tej želji se mladici ude aritmetike in geometrije življenja in vseh drugih koristni ved, ki pomagajo mladi glavi počasi zgraditi svet zaželje in prostornine, potrebnih razdalj in odgovorjajočih meri.

Pred izlozhami se se ustavlja le in čeljale kratkokrilke in študentke in vsi obrazi so bil čez in čez en smeh. Gorjanu je bil nekam predomah; tako glavico bi le pobozal in če bi zamižal, bi se mu zdelo, da se stiska njegova sestra k njemu. Pred kavarnami je srečal obraze, ki so bili brez skrivnosti — in žena brez skrivnosti ni

žena. To ve vsak mož, to sluti vsak mladič — vse, kar je samo po sebi umevno in kar je v izlozham in ponudbo in vse, kar je recimo v praksi realno — vse to ni za pomlad in ne za sprostito roko. Fant s sprostitimi rokami je mirno zavil okrog ogla, zdrknil med vozovi na solučno stran ulice in naenkrat zagledal pred seboj dvoje svetlih oči in droben, topel smehljaj. Ta ni bil ne domač in ne vabljiv in to je bilo vse, kar je zanimalo Gorjana, ki ga je prestregel. Čemu bi bilo potrebno vedeti več? In kaj je sploh dobro "vedeti"?

Brez računa zakaj in kako je hitel za srednje visoko ženo lahke hoke in prožnega telesa. Bila mu je všeč, vsa, kakor jo je gledal pred seboj v svetli spomladanski obleki, hitečo proti parku. Blizu vhoda je prehitel in ji pogledal v obraz. Ne, da bi jo videl, pač pa, da bi ona videla njega. In opazila ga je v prvem hipu z malce začudenimi očmi, ki jih je pa v trenutku zopet zalil smeh. Gorjan ni več mislil. Bila je lepa, bila je mlada in sama in vsakokrog mlado jutro — kdo bi razmišljal.

Neznanka je prešla par stazie in na prisojni strani izbrala klop. Gorjan je prisedel.

Zdaj je premetril njeno lice. Videl je v mamljivi senci goreče rjavice oči, nenavadno svetle in sladke; videl je plemeniti lok sene in sočne izrazite ustnice. Videl je mehko polt in bele roke; videl je, ne z očmi, pač s svojim bitjem, vročo skrivnost ženske nature. Več ni videl — čemu? Kaj bi mu koristila zavest nenavadno širokega prostora okrog te nature, kamor ni mogla vsaka noga? Zavest izrazitosti te nature, zavestnosti in nekakšne samostojnosti v sami sebi?

Ko se je predstavljala in pričel razgovor, se mu je tresel glas. Čutil pa je v sebi pogum in zaradi tega srečo.

Mlada gospa se je obrnila vsa k njemu, živo in prijazno, kakor bi bil njen znanec od bogvekdaj. Z drobnim smehljajem se je zanimala za ime, ki ga v razburjenosti ni dovolj razločno opovedal. Potem za njegove razmere, stanovanje, poklice, za njegovo domovino — vprašanje so kar vrela iz nje, vsa prijazna, nenavadno, prijazna in dobrohotna; in tako prisrčna, da so obsegla vso Gorjanovo pozornost. Pričakovale je izpočetka one običajne rezerviranosti, ko puste žene pogumnega dečka iz hudomušnosti na neravnih tleh. Samo malo, za kakšno! Potem njenih kratkih odgovorov, daljših presledkov in nato

nekoliko — besed o njej in o posebnosti njen zunanosti, odkoder se vendarle malo vidi v njeno notranjost. Potem... Mogoče pa vsega tega niti treba ne bo; mogoče je to drugačna žena...

Iz hipnih misli ga je dvignila njena neusahljiva radovednost. Kakor bi hotel v vetru razviti zastavo; stisnil je drog k sebi, še "počakam" in odgovorjal.

Neznana gospa pa je brez ovinov hitela v nevarno smer. "Ste sami tu? Kaj nimate znanec, prijatelj? Ali sploh koga?"

Kako naj to razume? "No, moj bog, tak mlad fant! Gotovo vas vžreže kakšne srčne vozi! Ali pa ona morda!"

Gorjan je zanikal. Toplota njegove besede mu je pustila majeno grenko sled v sren. Toda le za hip. Potem se je lotil z vso vneto predmeta. Da, da, ljubezen! Saj se zdi, kakor bi mu ona sama hotela pomagati. Zavil je na lahkoživo stezo, vendar v mejah njegovih mladih let. In končno, saj ni bilo niti lahkoživo, kar je pravil; pač pa le brezskrbno in na trenutek merjeno. V dnu srea je pričel čutiti nekako živo potrebo, da ji pove, da mu je všeč, zares všeč, pa se je nenadoma zavedel, a minuta se ni dozorela in da bi bilo sploh neprimerno sprico neodpravljenih nazorov butniti nekaj čisto posebnega v sret. Povedal bi, če bi govorilo njej in naj bi bilo kar koli, toda takole... Pred njenim živim interesom! Z lahkoto mu je sledila na lahkoživo stezico in z lahkoto sta si podajala malo v hrave, malo drzne misli. Ona se je vsa kopala v veseljem smehu. Med posamezne stavke je sipala vzklake in opombe, kakor: "Zakaj pa ne — v teh letih." ali "No vi žene! Govorite, da, toda v resnici ste čisto dober fant!" in podobno. Gorjan je šel vse te glose med zadeve konvencije. Vsaka igra je malo nakodrana, si je mislil in zdelo se mu je, da minuta zori.

Potem... Da, potem se je zgodilo nekaj čudnega. Naenkrat mu je bilo, kakor bi v neki posebnosti prav topli želji pripeljal nekoga pred duri svojega srea in svoje duše in jih odklenil. Kaj ga je k temu sililo ni vedel in se tudi ni izpraševal. Zgodilo se je, kakor bi bilo že naprej tako odločeno in nihče od obeh se ni čudil. Gorjan jo je zaupljivo vodil po kamriah svoje notranjosti, ji razkazoval, kar se mu je zdelo vredno pokazati, pojasnjeval in se še sam pomudil pri kakšnem mlademu spominu ali nekoč poročenju in se ne odrasli misli. Ona je bila polno radovedna in obenem diskretna poslušalka. Za vse se je zanimala, vendar zmirom na tak način, da je on prej pokazal, preden je vprašala. Govoril ji je o sebi, o svojem študiju, o stvarih, ki jih ima rad v življenju, o svoji domaciji in o marsičem, kar ga je že srečal v življenju. Razkril ji je svoje namene, svoje cilje, ji zaupal in težke ure mladih dni, ko se zli, da ne drži nobena pot več naprej, svoje nazore in slutnje o svojim bodočih nazorih. Vse predalec je odprl, vse na stečaj in dobro mu je delo njeno sočutje, njena skrb, iskreno zanimanje in in iskreno razumevanje.

Tedaj je v mestu zazvonilo poldne. Kakor bi se hotela opravičiti, mu je položila roko na nje govo.

"No, pogledajte, kako sva se za govorila. Zdaj moram pa domov. Prav lepo sva se pomenila. Hvala. Če bi, imeli kdaj preveč časa — pridite k nam na čašo čaja. Povedala bom moč... Videli boste, kako se a tudi z njim maraj kaj pogovarjati. Pridite, veselilo nas bo."

Gorjan je vstal in jo spoštljivo pozdravil. Dale pa je roko in od

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

PROTISUŽENJSKO GIBANJE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Dolgo pred tem, ko je suženjstvo črnecev prišlo do velikega razmaha v Združenih državah in postalo stalna institucija, so ga slobodni miselniki obojevali. Kasnejša trdnjava suženjstva, Georgija, je bila ustanovljena leta 1732 kot protisuženjska kolonija, ali prepoved suženjstva je bila odpravljena leta 1749. Že od rana je bilo suženjstvo prepovedano v državi Massachusetts in Rhode Island, ali tudi zakoni teh kolonij so kasneje postali mrtva beseda. Roger Williams je leta 1637 dvignil svoj glas proti kolonialnemu suženjstvu in Richard Baxter, popularni puritanski pisatelj, pisal je leta 1673: "Postati morskorojari in loviti uboge črnce ali ljudi drugih dežel, ki niso nikdar zaslužili izrube življenja ali svobode, in jih zaslužili ter prodali, je ena izmed najhujših vrst tolovajstva na svetu."

Do časov revolucije so ameriški Kvakerji najbolj smoteno obsodili suženjstvo. Oni so na praktičen način oslobodili precejšnje število črncev s tem, da so iz svoje cerkve izključevali vsakega člana, ki bi se nadalje hotel držati suženja.

Glavni ugovor proti suženjstvu pred časom ameriške revolucije je bil ta, da se protivi krščanstvu. Revolucija je uvedla drug važni razlog, namreč človečansko pravico. V severnem delu dežele je bila agitacija proti suženjstvu uspešna že začetkom in države Vermont, Massachusetts, New Hampshire, Rhode Island in Connecticut so oslobodile svoje črnce.

Suženjstvo pa je bilo čvrsto vkoreninjeno v južnih državah. Vseled iznajdba Eli Whitney-a, ki je omogočila oddelitev bombaževih semen od vlakna (1794) je bombaž postal glavni pridelek Juga. Suženjski delavci je postal jako rentabilen in zato so južne države zahtevale, da se suženjstvo ohrani iz gospodarskih razlogov. Leta 1790 je ljudsko štetje izkazovalo 700.000 sužnje, leta 1830 pa jih je bilo dva milijona. Večinoma so ti bili poljedelski delavci, zaposleni v najtežjem delu. Delali so od ranega jutra do pozno v noč pod nadzorstvom belokožcev ali priganjancev črnih sužnje z bičem v roki. Kupoprodaja sužnje je dostikrat razkosala družine. Povprečna cena za mladega črnca je bila leta 1830 okoli \$500. Leta 1860 pa je bil dober delavec v bombažnih plantažah vreden okoli \$1500.

Leta 1850 je bilo kakih 2000 velikih posestnikov sužnje, ki so posedovali do 100 sužnjev vsak. Razum te "aristokracije" je bilo kakih 350.000 manjših lastnikov sužnje. Sistem suženjstva se je vzdrževal in urejeval s posebnimi zakoni. Belokožni gospodarji so imeli pravico s silo izterjati poslušnost in prisilno delo, vendarle vsaka gospodarska študija suženjstva dokazala, da je bil suženj, ki delavec strašno nesposoben in malo izdaten.

Borba proti suženjstvu. — Sistem suženjstva je bil globoko vkoreninjen, ko so severni abolicionisti (pristaši odprave suženjstva) začeli leta 1831 z aktivnim gibanjem proti suženjstvu. Prvi veliki korak je bil storjen leta 1835, ko so zahtevali od kongresa, naj prepove suženjstvo v Districtu Columbia (mestu Washington). Južni voditelji so brezuspešno poskušali preprečiti debato o tej resoluciji, abolicionisti pa so spravljali to vprašanje na dnevni red ob vsaki priliki.

Abolicionisti pa so med tem ustanovili Ameriško protisuženjsko društvo. Na svoji prv konvenciji je to društvo izbralo svojim predsednikom Briah Green, duhovnika iz Ohio, dočim je glasoviti

hitela po parku navzdol. On pa je bedel nazaj, na klop in gledal njo. Zdaj ni bil več tam v zraku, na lovu za tistim "nekaj"; bil je doma, pri sebi in bilo mu je toplo in prijetno.

pesnik John D. Whittier vodil tajništvo. Društvo je sprejelo borbeno "Izjavo čustva". Leta 1837 je William Lloyd Garrison začel izdajati tednik "The Liberator", ki ga je napolnjeval s strastnimi napadi proti sistemu suženjstva in proti onim, ki so ga vzdrževali. Ognjevitvi govori Wendell Phillips, Charles Sumner-a in njegove žene, kakor tudi Lukrecije Mott so držali to vprašanje stalno pred očmi javnosti. John Brown, abolicionistični prvak skrajnega tipa, je posvetil svoje življenje temu gibanju, začetkom kot propagandist, kasneje pa kot organizator oboroženega upora proti suženjstvu, in končno umrl kot mučenik svojega prepričanja. Drugi nasprotniki suženjstva so odprto prekrševali zakon, ker so pomagali sužnjem uteči v Kanado. Nemalo vlogo je igrala Harriet Beecher Stowe, ki je napadla suženjstvo kot romanopiska, ko je izdala svojo glasovito knjigo "Kotica strica Toma" (Uncle Tom's Cabin), in to leta 1851.

Maracchi.

Istrski politični tajnik in poslanec Mrac (Mrak) se je dolgo časa obotavljal z izpremenbo svoje ga priimka. Slednjič se je odločil in gospod Mrak se imenuje sedaj Maracchi. Prava spaka je ta priimek kakor oni tržaškega fašističnega tajnika Cobolli-Gigli! Sta pa že lepša "barbarska" priimka Mrak in Kobal.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem. Uprava "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je počen o potnih listih, prtljaji in drugih stvarih. Vseled naše dolgoletne iskustve vam mi zamoremo dati najboljše pojasnila in priporočila, vedno le prvotne brizgarnike. Tudi nezdravljani zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega ameriškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prosilec osebno, bodisi v najbližji ameriški urad ali pa go dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljanke, ki žele dobiti sam stariše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljanji pa zamorejo dobiti sam žene in otroke do 18. leta brez da bi bili žeti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washingtonu.

Predno podvzamete kakšni korak, pišite nam.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York

V STARI KRAJ!

V STARI KRAJ!

VELIKI POLETNI IZLET V DOMOVINO

z velikim parnikom

"Paris"

DNE 12. MAJA 1928. (1 A. M.)

Kabine prostorne in zračne. — Hrana izvrstna.

Najugodnejša prilika za vsakega, ki namerava obiskati stari kraj. Potnike bo spremljal naš uradnik prav v Jugoslavijo. Nikakega presedanja na železnici. Vlak vozi iz Pariza naravnost v Ljubljano in Zagreb.

Za natančnejša pojasnila se obrnite na:

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Prihodnji izlet s parnikom "Paris" priredimo dne 2. junija 1928.

Pratik in Koledarjev

imamo še nekaj v zalogi. Pratika Blaznikova Pratika je našim rojstane 25 centov. Koledar pa 50 kom jako priljubljena. Se v st. centov. Koledar ima letos izredno rem kraju so je bili vajeni in je zanimivo vsebino: razprave, pot. tudi tukaj ne morejo pogrešati vesti, slike, šula, zanimivosti itd. Naročite takoj.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt St., New York City.

NOVE SLOVENSKE PLOŠČE COLUMBIA

NOVE PLOŠČE ZA MESEC APRIL

10 inches po 75c.

25077F Dolenjska polka
Stajerski Lendler	Vojška Godba "Krug"
25078F Dunaj ostane Dunaj, Korčulica
Neverna Ančka, Valček	Vojška Godba "Krug"
25079F Danici, Narodna pesem
Domače pesmi, Narodne	J. Lausehe in M. Udovih, Duet

25076F En let in pol
Ljubca moja — J. Lausehe in M. Udovih, duet	Narodne pesmi.

25075F V slovo
Slovenske pesmi	J. Lausehe in M. Udovih, duet

25071F Sokolska koračnica
Ride je moja ljubica, Valček | Godba
Hoyer Trio |
|---|---------------------|

12070F V finskih dolinah, Sotia
Na krovu ladije, Valček	Jahriov Novitetni Kvintet

12069F Lastovki valček
Usmilji se me, Valček	Ruski Novitetni Orkester

12072F Spomladni Valček
Sladke vijolice, Valček	Ruski Novitetni Orkester

25071F Šehelska koračnica
Regiment po česti gre (s petjem)	Hoyer Trio

25043F Polka Stajarske
Ti si moja, Valček	Hoyer Trio

25065F Samo se enkrat, Valček
Ven pa not, Polka	Hoyer Trio

25059F Jaka na St. Chairu, Polka
Clevelandski valček	Hoyer Trio

25072F Stajarska
Moj prijatelj, Polka	Moški Kvartet "Jadran"

25073F Zakaj svetlobe
Zveličar se rodi	Moški Kvartet "Jadran"

25047F En starček je živel
Sijaj solnce	Moški Kvartet "Jadran"

25046F Ljubezen in pomlad
Slovensko dekle	Moški Kvartet "Jadran"

25049F Zadovoljni Kranjce
Prišla bo pomlad	Moški Kvartet "Jadran"

25056F Dolenjska
O mraku	Moški Kvartet "Jadran"

VSAKI POŠILJATVI PRILOŽIMO 300 ICEL BREZPLAČNO

Manj kot šest plošč se ne pošlje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

POTRATNEŽ je človek, ki je preživel svoje boljše dni.

VLAGATELJ je pa mož, ki lahko pričakuje lepše bodočnosti.

VLAGAJTE pri nas in pustite pripisovati Vašemu računu obresti po 4%.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

